

Ключевые слова: трудовые отношения, работодатель, сотрудник, трудовой договор.

Keywords: employment relationship, employer, employee, employment contract.

Трудовые отношения — это социальные коммуникации, которые образуются на соглашении, заключаемом между работодателем и сотрудником. Трудовые отношения — это основной аспект развития любой организации и насколько они соответствуют закону. При этом данные взаимодействие субъектов должны осуществляться при соблюдении закона. Сторонами трудовых отношений являются работник — физическое лицо, вступившее в трудовые отношения с работодателем, а работодатель — физическое или юридическое лицо, вступившее в трудовые отношения с сотрудником.

В соответствии со ст. 56 Трудового Кодекса РФ трудовой договор — соглашение между работодателем и работником, в соответствии с которым работодатель обязуется обеспечить сотруднику работу по обусловленной трудовой функции, гарантировать условия труда, предусмотренные Трудовым Кодексом РФ, законами и иными нормативными правовыми актами, коллективным договором, соглашениями, локальными нормативными актами, содержащими нормы трудового права, своевременно и в полном размере выплачивать работнику заработную плату, а работник обязуется лично выполнять определенную этим соглашением трудовую функцию, соблюдать действующие в организации правила внутреннего трудового распорядка.

30 июня 2006 N 90-ФЗ «О внесении изменений в Трудовой кодекс Российской Федерации, признании не действующими на территории Российской Федерации некоторых нормативных актов СССР и утратившими силу некоторых законодательных актов Российской Федерации». По истечению времени, все статьи Трудового кодекса РФ испытали изменения и еще появились новые нормы [1, с. 135].

Как указывает Л.А. Бердегулова, мы не можем назвать хотя бы одну страну, которая существовала бы изолировано, и не воспринимала нормотворческие новшества и тенденции в свою правовую систему. Правовая система публично-правового образования не существует в статике, это всегда динамично развивающийся механизм, двигателем которого являются прогрессивные направления, обусловленные стремлением к лучшему, может быть более простому, но эффективному. В условиях всеобщей глобализации эти потребности могут быть навязаны извне, как факторы для дальнейшего сотрудничества [2, с. 169].

В современном трудовом законодательстве существуют различные проблемы, решение которых нереально без принятия соответствующих нормативно-правовых актов. Трудовые отношения являются значимой частью социально-экономической жизни общества. Например, правил заключения

срочных договоров и заключенным на неопределенный срок.

Договоры могут заключаться на неопределенный срок и на определенный срок в соответствии со статьей 58 Трудового кодекса РФ. Разберем для начала, что представляют собой данные трудовые договора.

Срочный трудовой договор — это трудовой договор, заключаемый на определенный срок. Трудовым законодательством учтено, что срочный трудовой договор состоит на определенный срок при условиях, если трудовые отношения не могут быть установлены на постоянной основе. Срочный договор может быть заключен с лицами, направляемыми на работу за границу, кроме того стоит отметить, также заключается с преподавателями вузов на период, на не превышающий срок занятия соответствующей должности по конкурсу. К примеру, срочный трудовой договор заключен с целью выполнения сезонных работ или для приема в организацию, создаваемую для выполнения определенного объема работ в определенный срок. Все без исключения основания заключения срочного трудового договора перечислены в статье 59 Трудового кодекса РФ.

Запрещается заключение срочных трудовых договоров в целях уклонения от предоставления прав и гарантий, предусмотренных для работников, с которыми заключается трудовой договор на неопределенный срок [3, с. 342]. Трудовой договор, заключенный на определенный срок при отсутствии достаточных к тому оснований, установленных судом, является заключенным на неопределенный срок.

По данной причине в современных условиях очевидна потребность в обновлении российского трудового законодательства, приспособлении его к процессу возникновения и формированию новых трудовых отношений и новых форм организации труда. Таким образом, выходит, что система нетипичного трудового договора играет значимую роль для участников трудовых отношений и для законодательства, так как устраняет существующие проблемы в регулировании трудовых отношений.

Литература:

1. Ершова Е. А. Система и классификация форм трудового права России // Трудовое право. — 2007. - № 10. — 259 с.
2. Бердегулова Л.А. Оценка влияния рецепции на формирование правовых систем квазигосударственных образований // Вестники экономики, права и социологии. 2015. №4. С.169-171
3. Трудовое право России. Практикум. Под ред. Дмитриевой И. К., Куренного А. М. М.: Юстицинформ, Правоведение, 2011. — 792 с.

Саміло Ганна Олегівна

к.ю.н., доцент

доцент кафедри конституційного,

адміністративного та трудового права

Запорізький національний технічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ СУЧАСНОГО КИТАЮ**Samilo H. O.**

Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor

Zaporizhzhia National Technical University

THE PECULIARITIES OF THE LEGAL SYSTEM OF MODERN CHINA**Аннотация:**

Статья посвящена исследованию особенностей правовой системы современной Китая. Установлено, что правовая система является уникальной системой, которая включает в себя элементы традиционного китайского права, социалистического права, некоторые нормы западной правовой традиции и международного права, которые стали частью национального законодательства. Определено, что правовую систему современного Китая можно отнести к «смешанным правовым системам».

Abstract:

The article is devoted to the study of the peculiarities of the legal system of modern China. It is established that the legal system is a unique system, which contains elements of traditional Chinese law, socialist law, certain norms of the Western legal tradition and international law that have become part of national legislation. It is determined that the legal system of modern China can be attributed to «mixed legal systems».

Ключевые слова: правовая система, традиционное право, верховенство права, правосознание, смешанная правовая система.

Key words: legal system, traditional law, rule of law, legal consciousness, mixed legal system.

Постановка проблеми. На сучасному етапі китайська держава звертає на себе увагу як вітчизняних, так й зарубіжних дослідників. Особливості історичного, політичного, соціального та економічного розвитку даної країни потребують комплексного дослідження, оскільки саме ця держава на сучасному етапі розвитку відіграє ключову роль на міжнародній арені та більшість країн світу намагаються до співробітництва з Китаєм.

Вивчення китайського права, правової культури та правосвідомості китайських мешканців дозволить зрозуміти особливості національного законодавства цієї держави, допоможе встановити сприятливі відносини з цією країною. Важливу роль у сучасній китайській державі відіграє його правова система, тому дослідження її характерних особливостей дозволить зрозуміти весь механізм правового регулювання Китаю.

Стан дослідження. На жаль, у вітчизняних теоретико-правових джерелах практично відсутні спеціальні наукові праці, які присвячені дослідженню сучасної правової системи Китаю. Вагомий внесок у розроблення теоретичних аспектів правових систем сучасності зробили С. Алексєєв, Б. Бенсон, О. Васильєв, О. Зайчук, О. Лукашова, Л. Луць, О. Малько, М. Марченко, Н. Оніщенко, О. Скакун, П. Рабінович та інші.

Мета дослідження. Метою цієї публікації є виокремлення особливостей правової системи сучасного Китаю та віднесення даної правової системи до певної класифікації.

Основний зміст дослідження. Правова система Китайської народної республіки абсолютно унікальна, вона охоплює норми традиційного китайського права, основні ознаки соціалістичного

права, деякі правові норми західної правової традиції та норми міжнародного права, які стали частиною національного законодавства. Формування правової системи Китаю відбулося під суттєвим впливом політико-правових, релігійних, філософських, етичних вчень давнього Китаю, які існують в китайській правосвідомості та китайській правотворчій культурі. Також необхідно зауважити, що правова система Китаю неоднорідна, тому що державу складають континентальний Китай, Гонконг, Макао та Тайвань, яким притаманні досить суттєві особливості, що мають бути розглянуті окремо. У своєму дослідженні розглянемо лише правову систему сучасного континентального Китаю. З нашої точки зору, на даному етапі історичного розвитку її можна віднести до так званої «змішаної правової системи», основні ознаки якої були виокремлені нами у попередніх дослідженнях. Зі усіх розглянутих нами та взагалі існуючих у світі, саме китайська правова система втілює в собі риси як соціалістичного права, так й національні особливості, які збереглися з давніх часів.

З історичної точки зору, деякі школи філософії мали незгладимий вплив на еволюцію правової системи сучасного Китаю. Історія китайського права налічує більш ніж дві тисячі років, правові школи та засади правової системи формувалися та розвивалися під впливом наступних основних філософсько-етичних напрямків: конфуціанства, даосизму та легізму [1, с. 36–40]. Основні положення даних концепцій можна звести до наступного: закон є інструментом контролю та дисципліни; закон є жорстким по відношенню до правопорушників; людина у своїй поведінці керується насамперед моральними принципами та діє під впливом суспільного

осуду; в цілому, ставлення до професії юриста та судового вирішення спорів є негативним; недопущення конфліктів та підтримка соціальної гармонії шляхом встановлення шанування до влади.

Іншу особливість китайська правова система придбала під час формування так званої «соціалістичної системи права», тобто у XX столітті. На даному етапі було встановлено, що усі громадяни Китаю рівні перед законом, але це була скоріше політична норма, ніж правова. Але на практиці ця норма не діяла, а найкращим регулятором суспільних відносин можна вважати загрозу застосування смертної кари. Китайська правова традиція не включала верховенство права та демократію, як й правові системи інших країн «соціалістичного табору».

Необхідно також зазначити, що після офіційного проголошення Китаю народною республікою 1 жовтня 1949 року [2], правова система формувалась під впливом радянської юридичної науки та радянського законодавства. Але окрім конституційних документів (1954, 1975 рр.) [3], не було прийнято жодного кодифікованого нормативно-правового акту.

Після завершення так званої «культурної революції» та прийнятті нової Конституції КНР 5 березня 1978 р. [1, с. 54], китайське право та уся правова система Китаю поступово набуває сучасного вигляду. Змінюється ставлення до юриспруденції в цілому, до законодавства та його виконання. З'являються юридичні вищі навчальні заклади, публікується юридична література, активізується правотворчий процес. В 1982 р. приймається четверта Конституція КНР [4]. Починає застосовуватися нове юридичне поняття «соціалістична правова держава» (ст. 5 вказаної Конституції) [4].

Китай активно розвиває економічне законодавство. С 2001 року після вступу Китайської народної республіки до СОТ було прийнято велику кількість нових законів та внесені зміни й доповнення у діючі нормативно-правові акти в таких сферах як захист прав інтелектуальної власності, інвестиційна діяльність, податкова, банківська, підприємницька галузі, процесуальне право [5]. В сучасний період багато уваги законодавець приділяє розвитку соціального законодавства.

Але, потрібно зауважити, що правове регулювання насамперед здійснюється за допомогою підзаконних правових актів як загальнодержавного, так й місцевого значення. Місцева правотворчість в КНР надзвичайно розвинута, що сприяє залученню іноземних інвестицій та розвитку бізнесу на місцях. Відносна невелика кількість загальнодержавних нормативних актів у порівнянні з підзаконним правовим матеріалом – давня китайська традиція.

У сучасному Китаї, як і раніше, одним з головних регуляторів суспільних відносин є документи, які приймаються партійними органами (плани розвитку, державні програми та інші). В деяких випадках такі документи не лише мають силу закону, а й стоять вище них та Конституції.

Окремо потрібно зазначити, що текстам нормативно-правових актів, що складають систему права КНР, властива неконкретність формулювань, неясність, нечіткість, що впливає на правильність тлумачення та застосування даних положень. Дані аспекти сприяють розвитку корупції у країні та можливості використання китайськими чиновниками нормативно-правових актів за власним розсудом.

Слід також зазначити, що правосвідомість звичайних китайців є специфічною. В їх розумінні право та закон завжди отождоюються із інститутом покарання та юридичної відповідальності. Мешканці Китаю віддають перевагу загальноприйнятим нормам моралі при керуванні своєю поведінкою, при цьому намагаються «зберегти обличчя», не піддатися осуду з боку родичів, а від права вони знаходяться на певній відстані. Тобто для китайської правосвідомості характерна перевага моралі над правом. Протягом історії Китаю у свідомості народу відбувалася боротьба між правом та мораллю. Та навіть у сучасний період мораль знаходиться вище права, та саме мораль є головним регулятором суспільних відносин. При цьому китайське законодавство достатньо жорстко реагує на будь-які правопорушення. Особливо розвинуто у Китаї кримінальне законодавство та інститут кримінальної відповідальності, одну з ключових позицій в якому займає інститут смертної кари. Концепція карного характеру китайського права домінує у сучасному китайському суспільстві та серед китайських юристів.

Висновки. Правова система сучасного Китаю унікальна, вона містить у собі риси традиційного (давного) права, риси соціалістичного права, а також певні риси романо-германської та англо-саксонської правових сімей. Кримінальне право та інститут кримінального покарання є стрижнем системи китайського права та законодавства. Законодавство Китаю на даному етапі характеризується великою кількістю локальних нормативних актів та відсутністю глобальної кодифікації. Таким чином, співіснування усіх цих рис права дає можливість, з нашої точки зору, віднести китайську правову систему до «змішаних правових систем» [6].

Список використаних джерел:

1. The Development of the Chinese Legal System by Guanghua Yu (Editor). Chapter 2 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cac he:http://www.chinalawdeskbook.com/pdf/CLD%2520Ch2.pdf>
2. A Brief introduction to China [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.lawinfochina.com/Legal/index.shtm>
3. Конституционное (государственное) право зарубежных стран: Америка и Азия. /Отв. ред. проф. Б.А. Страшун.– М.: Издательство НОРМА, 2001. – 656 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.bibliotekar.ru/konstitucionnoe-pravo-3/70.htm>
4. Законодательство Китая. Конституционное право. Конституция КНР. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://chinalawinfo.ru/constitutional_law/constitution
5. Китай і СОТ – десятиліття історія успіху. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.dw.com/uk>
6. Саміло Г.О. Змішані правові системи: проблеми класифікації [Текст] / Г.О. Саміло //Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». – 2015. – № 33. – С. 46–49.